І чужому научайтесь,
й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

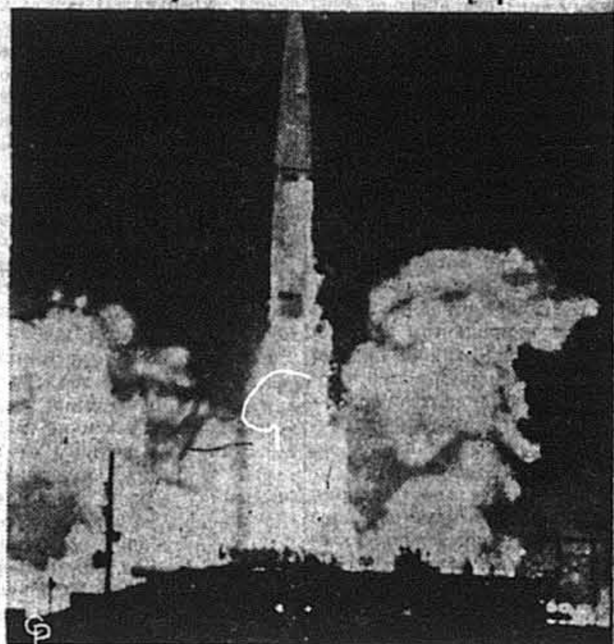
Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXV. Ч. 244. ДЖЕРЗІ СІТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 19-го ГРУДНЯ 1958 5 ЦЕНТІВ — 5 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 19, 1958 No. 244. VOL. LXV.

ПОТРОЄННЯ АКЦІЙ ТЕЛЕФОНІЧНОЇ КОМПАНІЇ СПРИЧИНИЛО ВЕЛИКУ ЗВИШКУ НА БІРЖІ

Ню Йорк. — Внаслідок сенсаційного рішення ради директорів Американської Телеграфічної і Телефонічної Компанії роздрібнити кожну із дотеперішних акцій цієї компанії на три акції і водночас із цим збільшити дивіденду від цих акцій на 10 процентів — на нюйоркській біржі прийшло у середу дня 17 грудня до великої звишки (госси). Виявилася ця звишка в посиленому попиті не тільки на акції АТ і Т Компанії, але теж і в попиті на акції деяких інших корпорацій, зокрема на акції Корпорації Форд Мотор і кількох сталевих компаній. Вплинуло на збільшення попиту на акції АТ і Т Компанії теж згадане вище збільшення дивіденд, які залишалися незміненими на протязі останніх 37 років і виносили 9 долярів від акції. В понеділок цього тижня акції Американської Телеграфічної і Телефонічної Компанії були нотовані на біржі 202 пункти. Після рішення ради директорів поділити кожну акцію на три акції і збільшити дивіденду від акцій цієї компанії — вартість акцій на біржі збільшилася спочатку до 225 пунктів і дійшла до 233 пунктів, значить докладно на 10 процентів усієї їх вартости. Пізніше рух на біржі був здебільша нормальний і деякі акції нотовано навіть з невеликими втратами. В історії Американської Телеграфічної і Телефонічної Компанії це перший випадок роздріблення акцій. Захід цей визначає, що в найближчому році замість понад 70 мільйонів дотеперішних акцій буде до диспозиції 210 мільйонів акцій. Кількістю своїх акціонерів — 1,625.800 осіб — Телеграфічна і Телефонічна Компанія перевищує сьогодні уже й такі великі акційні корпорації, як Дженерал Моторс, Стандарт Ойл Н. Дж. і Дженерал Електрик. Найвищого нотування, бо 310.28, досягли акції Телеграфічної і Телефонічної Компанії в 1929 році.

50-тонову ракету „Тор" випущено з летунської бази в Каліфорнії

Ракета середнього засягу „Тор", випущена з дослідної бази в Кейп Канаверал

Ванденберг, Каліфорнія. — 16 грудня з нової дослідної бази у Ванденбергу випущено 50-тонну балістичну ракету „Тор", яка належить до ракет середнього засягу і може летіти на віддаль 1,500 миль. Випущена ракета ,Тор' імпозантно летіла в гору, а після того зникла в пополудневому тумані. На цій летунській базі мають вишколювати обслугу, потрібну до випускання ракет. Летунство плянує в найближчому році з бази Ванденберг випускати цілу низку штучних сателітів, між якими має бути 1,300-фунтовий штучний місяць, який мали б випустити в орбіту Землі понад обидва її бігуни. В деяких сателітах мають бути вміщені мавпи або миші, які, згідно з пляном, повинні вернутися на Землю після лету в космічних просторах. При кінці 1959 року плянується випустити штучний місяць разом з людиною.

ЗДА передали Південній Кореї ескадрилю джетових нищільників

Вашингтон. — Представник департаменту оборони заявив, що ЗДА дали Південній Кореї ескадрилю джетових нищільників, щоб тим способом збільшити летунську оборону тієї держави проти комуністичного летунства, яке стоїть за північ від демаркаційної лінії, що перетинає Корею на два фронти. Представник департаменту оборони відповідав на запити журналістів, які домагалися вияснення повідомлення з Сеулу, в якому говорилося про те, що туди привезено американські керовані ракети „Матадор", які можуть вистрелювати також і атомові набої. Представник департаменту оборони відмовився вияснити, якого типу ракети вивезли до Кореї. Але інший урядовець сказав, що вже давно плянували вислати керовані ракети до Кореї, щоб тим способом вможливити президентові Синґманові Рі зменшити на 10 відсотків наземні збройні сили, які тепер виносять 650,000 вояків. Та навіть із тим новим крилом нищільників збройні летунські сили Південної Кореї і ЗДА на тому фронті будуть рівно на половину менші в порівнянні з комуністичними, бо на кожний один американський джет припадатиме два джети комуністичні.

ЗАХІД СКРІПЛЮЄ СВОЇ ЗБРОЙНІ СИЛИ

ГОЛОВНИЙ КОМАНДАНТ ЗБРОЙНИХ СИЛ НАТО СТВЕРДЖУЄ МІЛІТАРИЗМ СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ

Париж. — На великій конференції міністрів 15-х західніх держав Північно-Атлянтійського пакту (НАТО) у Парижі в минулу середу 17 ц. м. радили спеціяльно над військовими проблемами. За основу послужила вичерпна доповідь-звідомлення головного командата збройних сил НАТО генерала Лоріса Норстеда. Тексту його звідомлення не оприлюднено, але з проголошеного змісту виходить, що він вказував на диспропорцію поміж збройними силами НАТО і Совєтського Союзу та його сателітів, яка виявляє величезну цифрену перевагу комуністичного світу. НАТО розпоряджає теп. 17 бойовими дивізіями у порівнанні з 170 совєтськими дивізіями, себто мають акуратно одну десяту частину дивізій. У випадку війни, Совєти можуть поставити на воєнну стопу в найкоротшому часі один мільйон вояків. Ген. Норстед рішуче домагався поставлення у бойову готовість щонайменше 30 дивізій та чисельного скріплення летунства, стан ракетних баз в західній Европі і вивінування так званих конвенціональних родів війська. Генерал Норстед та інші західні військові фахівці вказували на факт, що Совєтський Союз, всупереч своїм комунікатам про нібито частинну демобілізацію, насправді ні грішки не послабив своїх збройних сил, а навпаки — щораз розбудовує їх, особливо в трьох напрямках: щодо ракетної зброї, летунства і підводних човнів. Поруч із своїм безперервним зброєнням Совєти ведуть агресивну політику, стосуючи, як її засіб — щораз нові погрози та викликуючи щораз нові запальні пункти конфлікту. Останнім совєтським кроком, обрахованим на політичне і стратегічне послаблення Заходу, є Берлінська криза, з ультимативною совєтською вимогою щодо перетворення західнього сектору Берліну у „вільне місто", оточене відусіль совєтськими військами, стаціонованими у Східній Німеччині. Інформації генерала Норстеда про стан совєтських збройних сил доповнював англійський адмірал сер Майкел Дені. Все ж, обидва військовики стверджували, що збройні сили НАТО розпоряджають такою великою вогневою силою, що наступ Совєтів проти Заходу на европейському континенті був би полученим для большевиків з величезними втратами. Свою чисельну нижчість війська НАТО в зах. Европі зрівноважують озброєнням своїх військ тактичною атомовою і ракетною зброєю. У висліді цих військових нарад рішено збільшити і скріпити збройні сили НАТО в ділянках ракетної зброї, летунства і панцерних дивізій. У паризьких нарадах беруть участь державний секретар Доллес, секретар оборони Ніл МекЕлрой, голова об'єднаних шефів штабу ген. Твайнінґ і ін. високі представники ЗДА.

На Женевській атомовій Конференції осягнено знову деякий поступ

Женева. — На Женевській конференції про припинення дальших експериментальних атомових і водневих вибухів осягнено деякий дальший поступ остільки, що прийнято четверту точку проєкту договору в цій справі, яка каже про покликання до життя 7-членної міжнародної контрольно-інспекційної Комісії. Трьома постійними членами тієї Комісії мають бути СССР, ЗДА і Англія, себто три держави, які переводять оцю Женевську конференцію. У тимчасовому пресовому повідомленні не сказано, чи три постійні члени тієї Комісії матимуть право „вета", як цього домагалися Совєти, проти чого рішуче виступали ЗДА й Англія, лякаючись такого самого спаралізування праці Комісії совєтським „вето", як це сталося в Об'єднаних Націях. У найкритичнішу стадію конференція ввійде тоді, коли прийдеться вирішувати скількість, персональний склад, технічне вивінування і компетенції включно з свободою рухів контрольно-інспекційних станиць. Таким самим критичним питанням буде визначення обширів, на яких мають бути стаціоновані контрольно-інспекційні обсерваційні пункти. Покищо до всіх питань існує повна розбіжність поглядів між західніми та совєтськими представниками. Женевська конференція триває від 31 жовтня ц. р.

Айзенгавер старається не допустити до розбиття республіканців

Вашингтон. — Президент Айзенгавер відбув непередбачену данішне конференцію з головою Республіканської Політичної Комісії сенатором Стайлсом Бриджесом, бо не хоче допустити до розбиття між республіканськими сенаторами у зв'язку з боротьбою за провід в сенатських комісіях. Після тієї конференції сенатор Бриджес заявив, що він і його однодумці вже мають потрібну кількість голосів, щоб на провідника республіканської меншости в Сенаті (на місце колишнього сенатора В. Ф. Новленда) вибрати іллінойського сенатора Еверетта М. Дірксена. Але він додав, що як не вдасться вирівняти розходження із прихильниками групи сенатора Джорджа Ейкена з Вермонту, то може прийти між республіканськими сенаторами до боротьби всіх проти всіх зараз в першому дні нарад Конгресу — 7-го січня 1959 року. Група Ейкена (разом 10 сенаторів) заявляє, що треба більше прогресивного проводу. Бриджес казав, що і Президент і він вірять в те, що новий 1959 рік можна буде почати з об'єднаними республіканськими сенаторами коло одного проводу. Сен. Дірксен також конферував із Президентом, що не хотів би забагато мішатися до цього спору, який повинні вирішити самі сенатори.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ ДЕФІЦИТ В 1957/58 РОЦІ СТАНОВИВ $2,819,454,041.66

Вашингтон. — Урядово повідомляють, що федеральний бюджет в фінансовому році, який закінчився 30-го червня 1958 року, мав дефіцит в сумі 2,819,454,041.66 доляра. Федеральні видатки становили 71,936,171,353.03 дол., а прибутки дійшли були до дол. 69,116,717,311.37. Федеральне заборгування при кінці червня 1958 року виносило дол. 276,343,217,754.81. В цьому фінансовому році видатки мають зрости до 80 більйонів долярів, а в тому має бути дефіциту коло 12 більйонів долярів, або навіть і більше.

В неділю, 21-го грудня, українці Ню Йорку будуть вітати і прощатися з проф. І. Мірчуком, ректором УВУ

Ню Йорк. — В найближчу неділю, 21-го грудня, місцева Українська Громада вітатиме ректора Українського Вільного Університету проф. д-ра Івана Мірчука та рівночасно прощатиметься з ним перед його поворотом до Европи. Цю зустріч, що відбудеться в приміщеннях Українського Народного Дому при 140 Другій евеню, влаштовує місцевий Комітет Об'єднання Американсько - Українських Організацій, при співучасті Делеґатури УВУ, Наукового Т-ва ім. Шевченка, Українського Технічного Інституту та Т-ва Прихильників УВУ. Зустріч-бенкет почнеться о год. 5-ій по пол. за вступами у висоті 5 долярів. Згідно з інформаціями організаторів зустрічі, велика кількість громадян, між ними відомих діячів усіх ділянок нашого суспільного життя та професій, вже наперед заповіли свою участь у цій імпрезі.

Потверджуються вістки про антикомуністичне повстання в Тибеті

Гонг Конг. — Приїжджі й утікачі з комуністичного Китаю потверджують, що від жовтня ц. р. привезено з столиці Тибету Льгаси до Пейпінгу літаками понад 1,000 комуно-китайських вояків, ранених в боях на терені Тибету. Таким чином, вони потверджують вістки, що їх вперто поширювали націоналістичні китайські джерела про антикомуністичне повстання в Тибеті. Про це повстання була мова навіть в націоналістичному китайському парляменті в Тайпеї на Формозі. За цими твердженнями, тибетанські повстанці мали обсадити місто Тантанг. Китайські комуністи вмаршували до Тибету в 1950 році, фактично зліквідували його суверенність і переводячи з того часу у ній терені вічні комуністичні експерименти. Гострий і важкодоступний терен Тибету поруч з традиціоналізмом, що глибоко вкорінився в світогляд тибетанців, є головними пошкодами на шляху спротиву місцевого населення проти комуно-китайських наїзників.

Франція, Італія і Західня Німеччина спільно продукуватимуть важку зброю

Париж. — У рямцях теперішньої конференції НАТО на міністерському рівні у Парижі прийшло до порозуміння поміж міністрами закордонних справ, оборони, господарських справ і шефами штабу Франції, Італії і Німецької Федеральної Республіки щодо спільного продукування протилетунських і протитанкових ракет, як теж 30-тонних танків. За існуючими договорами, між ними за т. зв. Паризькими протоколами про признання Західній Німеччині права дозброєння і прийняття її до складу НАТО, Західня Німеччина не має права продукувати ракет, як теж будувати великих воєнних кораблів і літаків. Проте, з уваги на теперішню нову конфігурацію міжнародних сил, нема сумніву, що країни НАТО скасують ці обмеження настільки, що західньо-німецький важкий промисел співпрацюватиме з французьким і італійським промислом у продукції ракет і інших родів важкої зброї. Ця умова значно посилить збройні сили НАТО та скріпить її політичну сукупність, дорешти ліквідуючи настороження, існуюче поміж Францією і Німеччиною.

Конгресова комісія уневажнила вибір конгресмена Алфорда з Аркенсо

Вашингтон. — Окрема комісія в Палаті Репрезентантів, яка вирішує виборчі скарги й зажалення, уневажнила вибір конгресмена д-ра Дейла Алфорда, який переміг у виборах 4-го листопада поміркованого в справах расової сеґреґації — конгресмена Брука Гейса. Комісія ствердила неправильності під час вибору Алфорда і ставить внесок, щоб уневажнити ті вибори. Конґресмен Гейс був посередником між губернатором Орвелом Фобусом і президентом Айзенгавером під час того, як військо й крайова ґвардія пильнували порядку в середній школі в Литтл Року. Гадають, що внаслідок рішення комісії новообраний конгресмен Алфорд не зможе в дні 7-го січня скласти присяги як член Конгресу. Ця сама комісія вирішила, що при виборчій невдачі колишнього члена Палати Рипрезентантів пані Кої Кнутсон не було жадних неформальностей і надужить, і тому немає причини уневажнювати вибори в тій міннесотській окрузі.

СЬОГОДНІ ПОЧИНАЄТЬСЯ РОЗСИЛКА КАЛЕНДАРЯ „СВОБОДИ" НА МАЗЕПИНСЬКИЙ 1959-ий РІК

З сьогоднішнім днем Адміністрація „Свободи" починає висилати на адреси всіх своїх передплатників великий та багато ілюстрований календар „Свободи" на 1959-ий рік, присвячений у великій мірі 250-им роковинам найбільшого українського державного мужа, Великого Гетьмана України Івана Мазепи. Ці роковини відзначено вже тим, що обкладинку прикрашено портретом Мазепи та й рік 1959-ий названо мазепинським. В тексті календаря, крім самого календаря за старим і новим стилями, пасхалії, виказу слов'янських святих, урядових свят в Америці і Канаді та подібних календарних матеріялів, надруковано такі статті, вірші і оповідання: О. Олесь: Живи Україно (вірш); А. Галичин: З нагоди 65-річчя УНСоюзу; Д. Голод: Як зуршено УНСоюз; В. Щурат: Гимн американських українців (вірш); І. Савицька: Статуя „Свободи", яка освічує світ; В. Дубина: Коли вернусь (вірш); А. Драган: Рік великих роковин; О. Тарнавський: День 22-го січня (вірш); Проголошення Акту Злуки в Києві у спогадах його творців і учасників; О. Колесса: Україні (вірш); І. Кедрин: Роки 1919-1939-1959 у широкому світі; Б. Кравців: Перемога, що кинула жах на Москву; Є. Маланюк: До портрету Мазепи (вірш); В. Луців: Гетьман Іван Мазепа (біографічний огляд); Р. Смаль-Стоцький: Реґаліюм Української Державности; Ген. П. Шандрук: Полтавська битва і її наслідки для України; Р. М. Рільке: Карло XII, шведський король мчить степами України (вірш у перекладі Б. Кравцева); Велика Ідея (Інсценізація з доби Мазепи); І. Сидорук: Мазепа в чужій літературі; Лорд Байрон: Мазепа (більші уривки поеми в перекладі Д. Загула); В. Січинський: Іван Мазепа і українське мистецтво; В. Чечва: Шабля Мазепи (легенда); Ол. Оглоблин: Гетьман І. Мазепа і українська промисловість; Ф. Сірий: На Покрову (спогад); О. Зозуля: Війна без зброї і хліба; Я. Падох: Якби ми вчились так, як треба; Ст. Куропась: Редактор і виховник (спогад про д-ра Л. Мишугу); О. Гайський: Українська Спортова Централя; Е. Жарський: УНС і спорт; М. Островерха: Капрі; Одна з нерозгаданих трагедій; А. Д.: Людина, що вискочила на 45-ий поверх; Лев Н.: У всякого своя доля (лист з канадійських прерій); Анекдоти, оголошення. Календар має 160 сторінок великого формату, має багато ілюстрацій в тексті та надрукований на доброму, книжковому папері. Ціна календаря — тільки один доляр. Адміністрація „Свободи", висилаючи цей календар, разом зі святочними побажаннями, на адреси всіх передплатників „Свободи", залучує до нього вже готову, заадресовану і оплачену на поштовий зворотну коверту, просе переслати в ній ту мінімальну ціну за велику книгу та додати до цього ще й відповідну пожертву на теперішній ювілейний фонд „Свободи" і її видань: дитячого місячника „Веселка" та англомовного „Українського тижневика" для молоді. В листі до читачів сказано, що „Свобода" доклала всіх зусиль, щоб цей календар міг стати справжньою настільною книгою в кожній українській хаті в Америці і Канаді в тому Мазепинському році, якому він присвячений. Цей календар повинен також залишатись вартісною пам'яткою та свідоцтвом американсько-українських почувань і прямувань у теперішній грізній добі. Розсилка календаря повинна б бути закінчена впродовж одного тижня, отже кожний з передплатників „Свободи" повинен дістати його „під ялинку".

Гетьман Іван Мазепа, 250 роковинам якого присвячено календар „Свободи" на 1959 рік. (Фото з портрету, що зберігається у Ґрінсгольмській Ґалерії в Національним Музею у Стокгольмі (Швеція) під ч. 497)

В Боготі під час пожежі крамниці згинули 84 особи

Богота, Колумбія. — В столиці Колюмбії вибухла пожежа в крамниці, переповненій передсвятковими покупцями, і спричинила смерть принаймні 84 осіб, а коло 50 осіб були поранені. Багато осіб згинули тільки тому, що кинулися втікати задніми сходами, які були сліпі і не вели до виходу. Досі не є достатньо вияснена причина пожежі. Урядовець пожежної сторожі заявляє, що пожежа почалася від води в електричному проводі при вертепі, який був влаштований в найвищому поверсі крамниці. Полумінь звідтам дістався до відділу забавок із пластики, звідки швидко поширилася пожежа по цілій крамниці. Тоді юрба покупців попала в паніку, і це було причиною такого великого числа людських жертв. Президент Альберто Ллерас Камарго оголосив національну жалобу, а уряд заявив, що влаштує поховок всім жертвам на державний кошт.

В АМЕРИЦІ

● **49-річний Джордж Лі Чайлд** із Гюстону, Тексас, листовною дорогою запізнався з 21-річною німкою з Ессену, в Німеччині, спровадив її літаком до ЗДА в жовтні цього року і з нею одружився. Перед шлюбом він сказав їй, що був уже раз жонатий і має 12-річного сина. Проте після шлюбу вийшло наверх, що Чайлдс був уже сім разів одружений і має сина, старшого від своєї мачухи. Суд ухвалив вирок про розвід цього подружжя.

● **Айра Ферклот,** 71-річний власник ювелірної крамниці в Джексонвіллі, Флорида, сказав, що тільки переступивши через його труп зможе хтось пограбувати його крамницю. І так сталося. Обороняючись два рази проти напасників, Айра Ферклот застрелив двох бандитів, але за третім разом він сам упав трупом, а його крамниця була пограбована.

● **Пожежний департамент Ню Йорку** повідомляє, що з огляду на безпеку закрито було в цьому місті 33 школи після трагічної пожежі в Шикаґо, в якій згоріло 92 особи. Пожежний департамент дозволив відкрити 21 школу, в яких поліпшено умови безпеки, а 12 шкіл ще й досі закриті.

● **В Ньюарку, Н. Дж.,** зорганізувалась група підприємців, правників і політичних діячів, яка поставила своєю ціллю добитися, щоб губернатор Ню Джерзі Роберт Майнер був найменований демократичним кандидатом на президента в 1960 році. Деякі члени цієї групи в 1940 році аґітували за те, щоб Ф. Д. Рузвелт був третій раз найменований на демократичного кандидата.

У СВІТІ

● **Баварський прем'єр д-р Зайдель** вислав дарунки і листи з побажаннями двом баваркам — Еві Вольбехер із Ґайзенфельду та Фридериці Уфріч із Авґсбурґу, яким сповнилося по сто років життя.

● **Московське радіо** гостро атакує японський уряд за даний ним дозвіл розбудувати на японській землі американські морські бази, вивінувані атомовою зброєю. Ці бази, мовляв, „загрожують безпеці Совєтського Союзу". Що Совєти загрожують безпеці Японії, всадовившись на японських Курільських островах у безпосередньому сусідстві з Японією — про це Москва не згадує.

● **Австрія** запротестувала перед урядом Ізраїлю проти антиавстрійської аґітації, яку ведуть в Ізраїлі деякі жидівські кола, внаслідок чого наприклад, ізраїльські кіна відмовились від австрійських фільмів.

● **У муринській республіці Ніґерії,** в Західній Африці, засуджено ще вісім осіб на смерть за участь у кривавих заворушеннях минулої весни. У зв'язку з тими заворушеннями вже засуджено на смерть 58 осіб. Заворушення вибухли після того, як в автомобільній катастрофі загинув один видатний місцевий політичний діяч. Його прихильники вважали, що це було заплановане вбивство, і почали вирізувати партійних противників.

● **У Шотляндії** будують радарні стації, які зможуть перехоплювати вистрелювані Совєтами ракети та висилати алярмові сиґнали для всієї Західньої Европи і Америки. Ще прецизніше працювали б такі стації на терені Норвеґії, але норвезький уряд не погодився на їх побудову.

● **Базель** — це перше місто у Швайцарії, яке признало жінкам активне й пасивне право голосування. Референдум, переведений у цій справі без участи жінок, дав 9,401 голос „за" і 5,517 „проти". Швайцарія — остання країна в Европі, де жінки не мають ще повних політичних прав.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРОБЛЕМА ТРЕТЬОЇ ПАРТІЇ В ЗДА

Час від часу чути голоси про можливість створення в З'єдинених Державах третьої партії, при чому згадується про це звичайно при двох нагодах: коли перебільшується внутрішньо-партійні спори в Демократичній чи Республіканській партіях, яким ніби загрожує розкол, і коли приписується робітничим професійним спілкам політичні амбіції. Щодо першої із згаданих можливостей, то колись не виключалось розколу поміж двома крилами Республіканської партії, ортодоксально-консервативним та ліберально-поступовим. Нині нема мови про таку небезпеку, особливо після програ в останніх виборах, яка автоматично диктує Республіканській партії максимальну внутрішню дисципліну, дармацо вона не виключає різниці поглядів, напр., щодо кандидатур і гасел у президентських виборах 1960 року. Зате частіше говориться про можливість такого загострення відносин між південними і північними демократами в зв'язку з проблемою громадянських прав, мовляв, південні демократи можуть створити нову політичну партію з дуже правим обличчям: проти муринської інтеґрації, за високі імпортові мита, що охороняли б південно-американський бавовняний промисл, і проти великої матеріяльної допомоги закордонові. Але ще частіше говориться про третю партію на послугах робітничих професійних спілок.

Отож, щодо можливости розколу в Демократичній партії чи перетворення Демократичної партії на „Робітничу партію" за зразком англійської Лейбор парті, з опертям на професійні спілки, то в цій справі авторитетно висловився спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбирн у широкому інтерв'ю в „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 19 грудня ц. р. Він признав, що в Демократичній партії були й є різні течії, і що внаслідок існування цих суперечних течій демократи програли президентські вибори в 1952 і 1956 роках. „Але не думаю, — заявив Сем Рейбирн, — що більшість таких осіб, які самі називають себе демократами, хочуть дійсно розколоти Демократичну партію. Очевидно, що по обох боках є багато людей, які забагато говорять і які склали багато невідповідальних заяв, проте, я певний, що коли не становлять більшости ні на Півночі, ні на Півдні". Коли ж Сема Рейбирна запитали, чи він „дасть собі раду" із збереженням дисципліни в такому великому й різнородному гурті, яким є нова демократична більшість в Палаті Репрезентантів, то він відповів: коли мене вибрали в 1937 році лідером демократичної більшости в Палаті Репрезентантів, то було тоді там 334 демократичних конґресмени; тепер є їх там 282. Правда, — каже Рейбирн, — тоді була демократична адміністрація, а тепер республіканська, і багато демократичних законодавців обурені, що їх називають радикалами та розтринькувачами державних грошей. Але Рейбирн не сумнівається, що ці розбурхані настрої уляжуться по лінії співпраці Конґресу з Адміністрацією.

Зате Сем Рейбирн назвав „чистою нісенітницею", начебто Демократична партія може стати Робітничою партією за зразком англійської Партії Праці. Демократична партія, заявив цей видатний діяч демократів, „не хоче давати забагато нікому, і ми є проти ділення країни на групи". Тому демократи йтимуть по лінії вимог робітничих спілок доти, поки будуть переконані, що ці вимоги покриваються з інтересами економіки Америки. І Сем Рейбирн підкреслив, що Демократична партія не є проти „великого бизнесу" тому, що він „великий", принципово, а тільки в тих окремих випадках, коли великий бизнес є надто еґоїстичний.

Щодо того, чи самі професійні спілки не покличуть до життя нової політичної партії, то президент Американської Федерації Праці-Конґресу Індустріяльних Організацій Джордж Міні не виключає цієї можливости, „якщо прийдеться це зробити". Проте, його заступник Волтер Рутер, президент могутньої спілки Об'єднаних автомобільних робітників, заявив рішуче, що „американський робітничий рух наставлений на працю в рямцях двопартійної системи". А після тієї його заяви, речник Джорджа Міні поспішив додати, що покликання до життя третьої, робітничої партії — це „тільки теоретична можливість у крайньому випадку". В зв'язку з цим варто пригадати дві правди про засадничу різницю відносин в Англії і ЗДА: американські юнії позбавлені цілком ідеологічно-соціялістичного підложжя і їхня сила в їхній понадпартійності, — і друга правда: раз-у-раз практика доказує, що робітники в масі голосують не за покликами і порадами спілчанських керівників, а за власним світоглядом і індивідуальними настроями.

Тому немає на овиді реальних познак захитання двопартійної системи ЗДА.

З-ПІД МОСКОВСЬКОГО ЧОБОТА

Українська наука у вільному світі своєю діяльністю не на жарти затривожила Москву та її комуністичну експозитуру в Україні. Протягом двох тижнів у підсовєтській пресі, друкованій українською мовою, появилося дві довжелезні статті — перша проти Українського Вільного Університету (в „Радянській Україні" з 30 жовтня ц. р.) і друга проти Наукового Товариства ім. Шевченка за видану ним тритомову Енциклопедію Українознавства (в „Рад. Україні" з 13 листопада ц. р.).

На першу з цих статтей, звернену проти Українського Вільного Університету за виданий ним збірник „Україна в рямках Східньої Европи" і затитуловану „Голос мерців з імперіялістичної підворітні", була відповідь на сторінках „Свободи" у статті проф. д-ра Олександра Кульчицького („Український Вільний Університет під обстрілом большевицької пропаґанди"). До сказаного там, особливо ж до висвітлення проф. Кульчицьким всього того, що совєтські публіцисти промовчали у своєму нападі, треба додати хіба тільки таку досить основну подробицю, що автор статті в „Радянській Україні" не зважився виявити підсовєтським українським читачам факту, що згаданий збірник вийшов французькою мовою і що виданий він був одним із найвидатніших французько-бельгійських видавництв. Ще дуже характеристичне у статті в „Радянській Україні" (яку підписав Л. Остапенко) те, що ні автор, ні редакція „Рад. України" цього збірника, виданого в Парижі-Лювені, взагалі не бачили, а зредаґували свій напад на Український Вільний Університет тільки на підставі переданого їм „компетентними чинниками" з МВД еляборату. Про це свідчать жахливі поперекручувані прізвища авторів праць у збірнику — Р. Якемук замість Р. Якемчук, Поль де Вімер замість Поль де Вішер, абат І Лешкович замість о. І. Леськович. Про те, що свої дані до статті „Рад. Україна" і Л. Остапенко черпали з російського „источника", свідчить ще й те, що автор надрукованої у збірнику „Україна в рамках Східньої Европи" праці п. з. „Економічні ресурси України і життьовий рівень її населення" М. Василів, названий в газеті, друкованій українською мовою у Києві, з-московська М. Васильєв.

Ще треба згадати, що в „Радянській Україні" промовчано не тільки факт виходу згаданого збірника УВУ французькою мовою. І „Рад. Україна" і Л. Остапенко, чи може їх московські наказодавці, побоялися згадати більшість тем і назв із надрукованих у збірнику праць. Так, наприклад, не приведено назви праці Французького професора Леклерка п. з. „Значення національностей", ні назви праці Романа Якемчука „Україна в пляні дипломатичних взаємин", ні теми праці о. І. Леськовича „Релігійна ситуація в Україні", ні теми праці Ф. Ґреґуара „Джерела атеїзму у Маркса", ані назви праці М. Василева „Економічні ресурси України і життьовий рівень її населення". Виходить, що вже самі ці назви й теми такі „небезпечні", що їх не можна навіть згадувати.

Другий надрукований у „Радянській Україні" п. н. „На чужому возі" напад, написаний з Варшави спеціяльним кореспондентом якимось І. Бречаком і стосується виданої Науковим Товариством ім Шевченка Енциклопедії Українознавства. Беручи участь в процесі Коха і перебуваючи в зв'язку з цим у Варшаві, згаданий І. Бречак мав нагоду (в Києві така нагода, виходить, виключена) познайомитися з Енциклопедією Українознавства, виданою, як він зазначає, „під головною редакцією проф. д-ра В. Кубійовича і проф. д-ра З. Кузелі". З цієї Енциклопедії І. Бречак вибрав здебільша те, що стосується націоналістів, зокрема історії обидвох відламів Організації Українських Націоналістів (ОУН) під час другої світової війни. Особливо розлютили „спеціяльного" кореспондента надруковані в Енциклопедії згадки про те, що, „у зв'язку із загостренням совєтсько-німецьких відносин і надією на війну на Сході, серед еміґрації виникла спроба об'єднання українських національних сил", і що „в активній відбудовній роботі (після зайняття німцями України — О. Р.) чималу ролю відіграли українці з західніх земель та еміґрації ... переважно активні діячі обидвох течій ОУН". А вже найгірше роз'ярила І. Бречака згадка про те, що „найкраще українське життя розвивалося в американській зоні (Німеччини — О. Р.), бо американська влада була найліберальніша". Дві перші згадки І. Бречак намагається пов'язати з політикою ... Коха в Україні, того Коха, що з ласки Москви уникнув справедливої кари за свої звірства і народовбивство. Останню ж згадку про „вільний розвиток українського життя в американській зоні Німеччини" І. Бречак супроводить бездонно-наївним коментарем, що його, як то кажуть, ні пришити ні прилатати, мовляв, „ось до чого докотилися українські буржуазні націоналісти".

Обидва напади „Радянської України" мають завданням знеславити українську науку у вільному світі. Але треба думати, що своєю голословністю і лайливістю (обидві статті аж кишать від „ублюдків", „шавок", „зграй", „псарень", „упирів", посіпак", і тому подібних московських лексиконних „засобів"!) вони нікого, особливо в Україні не переконають. Безспірним і єдино переконливим для українських читачів цієї газети залишиться факт, що у вільному світі українська наука може вільно розвиватися і має такі можливості й досягнення, як, наприклад, видання Енциклопедії Українознавства, що їх не має ні українська наука, ні українська публіцистика під московським чоботом. **О. Р.**

НЕСПОДІВАНА КАР'ЄРА АНДРІЯ ГРЕЧКА

(єдо) Буенос-айреський „Ель Мундо" в числі з 8-го грудня вмістив цікаву статтю під заголовком „Русский маршал загрожує мирові". Вона варта того, щоб її зреферувати.

Зазначивши з початку, що дуже мало людей уявляють собі, в якій мірі внутрішня боротьба і суперництво різних амбітників в СССР небезпечні для світового миру, автор статті ілюструє свою думку так: стара група маршала Малиновського, теперішнього міністра війни — Соколовський, Васілевський, Конєв, Рокоссовський і Баграмян — має надто малі надії щодо своєї будуччини, бо всі вони робили свою кар'єру під Сталіним, і це означає, що Хрущов намагатиметься всіми силами їх усунути. І тому, мовляв, можна з певністю передбачати, що майбутнім міністром війни і найвищим командантом військових сил буде Андрій Гречко, теперішній віце-міністер оборони й командант суходільних військ. Його товариші ненавидять його, уважаючи за „висуванця", кар'єриста. А проте, це не перешкодило Хрущову призначити його своїм дорадником у військових справах і обговорювати з ним усе, що стосується до стратегії й війська.

23-го лютого ц. р. Хрущов надав своєму протеґованцеві найвищу нагороду — орден „героя Совєтського Союзу". Для інших військових це був справжній поличник. „Правда" та інші часописи намагалися з'ясувати причини цього нагородження, які треба, мовляв, убачати в мужності Гречка, в його відчуванні обов'язку, в його вмінні керувати військовими діями під час нацистського находу...

Не може не дивувати факт, що Кремль ждав аж 13 років, щоб оцінити як слід оті вичислені вгорі високі прикмети Гречка. І ще більше дивує факт, що Гречко фіґурує аж на першому місці серед „переможних совєтських бійців" на списку, оголошеному також у лютому ц. р. з приводу 40-ліття створення червоної армії. Справжні герої тієї війни — маршал Жуков і маршал Новіков, творець совєтського летунства, — знаходяться в самому кінці того списка. Інші протеґованці Хрущова займають перші місця, хоч мало хто чув про них у роках війни.

Російсько-німецька війна знайшла великий відгомін у літературі СССР. Недавні підрахунки виявили, що між 1941 і 1945 рр. вийшло 817 офіційних видань (виключаючи романи), присвячених „великій вітчизняній війні". Але ні в одній з них не зустрічається прізвища Гречка. У „Великій Совєтській Енциклопедії", в офіційній „Історії вітчизняної війни", так само, як і в офіційній „Історії Совєтського Союзу 1917-1957, Сорок перших років", що вийшла з друку останнього жовтня в тиражі 5 мільйонів примірників, марно було б шукати прізвище маршала Гречка. Ці факти промовляють ясно і лише підкреслюють ті зусилля, що їх уживає тепер Хрущов, щоб витягнути нагору свою ляльку. В квітні 1958 р. редактори „Великої Совєтської Енциклопедії" отримали пакет з біографією і світлинами маршала Гречка, щоб вони були включені в дальші видання.

Вступ маршала в коло „героїв Совєтського Союзу" відбувся в липні ц. р. через кілька днів після іракського перевороту. Щоб запобігти рухові турецьких і перських військ, Хрущов вислав маршала Гречка керувати великими повітряно-морсько-суходільними маневрами на Кавказі та Туркестані. Закінчивши їх, маршал у серпні повернувся до Москви.

Отже, хто властиво є цей таємничий „герой Совєтського Союзу" — Андрій Гречко?

Син українського селянина, під час німецького находу 1941 р. був генералом бриґади в своїй рідній країні і заступав залізною дисципліною та жорстоким нехтуванням життя підвладних свої невистачальні тактичні здібності. Він був першим генералом, що вислав піхоту на знищення мінних загород. Під кінець війни генерал Гречко, був під командою маршала Конєва, що командував І-ою групою Українського Фронту. Внедовзі по конфлікті його призначено командантом Київської Військової Округи, де Хрущов був секретарем комуністичної партії. Обидва вони стали великими приятелями, і після смерти Сталіна, коли Хрущов вже сидів у Кремлі, Гречка призначено командантом всіх совєтських окупаційних військ у Німеччині. А коли Хрущов вийшов на перше місце, він зробив його своїм військовим дорадником. Здається, Хрущов тільки йому й довіряє, як це виявляє й факт, що тільки Гречко був присутній при таємних розмовах Хрущова з Тітом. Коли Жуков у жовтні 1957 р. мусів відійти і Малиновського призначено міністром оборони, Гречко став його заступником і командантом суходільних військ.

Найголовніше і найнебезпечніше в усьому цьому те, що Гречко має свої власні теорії: він вважає, що війна з Заходом була б приятлива для Росії в усякому разі, і тому хоче її вибуху.

Його теорія полягає в тому, що сили Совєтського Союзу на багато перевищують сили західніх держав, і у випадку, коли б два ворожих бльоки не захотіли відмовитися від атомової зброї, п'ятдесят атомових вибухів в З'єдинених Державах Америки завдали б далеко більше шкоди й були б далеко успішніші, ніж п'ятдесят таких самих атомових вибухів в СССР. Ця теорія ґрунтується на таких твердженнях:

1. Просторінь З'єдинених Держав Америки далеко менша, ніж просторінь Совєтського Союзу, а американські промислові центри згруповані далеко густіше, ніж совєтські.

2. Велика більшість населення ЗДА проживає по містах, тоді як совєтське населення заселяє більше села й містечка.

3. Внаслідок свого вищого життьового рівня американське населення більше залежить від електричного струму, біжучої води, газу та механічних засобів транспорту, як величезна більшість совєтського населення, яке живе по селах, користується нафтовими лямпами, добуває воду з колодязів і не надає великого значення швидкості

(Закінчення на стор. 4-ій)

„О, ХТО, ХТО МИКОЛАЯ ЛЮБИТЬ"...

Довгими століттями на рідних землях, тепер також по всіх континентах світу, де живуть українці — не було й немає української дитини, що їй не була б знана старовинна наша пісня у честь Святителя Миколи: „О, хто, хто Миколая любить". Ця пісня вводить українську людину, скрізь, де б вона не жила, у своєрідний передріздвяний настрій. У світ чарівних спогадів із юних днів весни.

Свято „зимового" Миколи — це для українців немов передсінок недалекого Різдва. Також і на цьому континенті українська людина 19-го грудня кожного року, тобто у день Мирликійського Чудотворця, святого отця Миколи, має змогу отрястися від надміру комерційности, яку в теперішньому змеханізованому світі зв'язується з передсвятočними сезонами. Ціль цих рядків — пригадати цього великого Святителя християнського Сходу та його справжнє обличчя: Пастиря і Владики. Довгими століттями постать цього Архиєрея з країн Малої Азії була сповнена глибоким пієтизмом в історії та в побуті українського народу, як символ основної християнської чесноти — братолюбія, добрих діл, милосердя для тих, що в недолі.

Жадний нарід в Европі не витворив такого величного культу Святителя Миколи, як український. Довгими століттями не було української хати, в якій на першому місці не знаходилося б його святої ікони — погідного, люблячого, усміхненого обличчя небесного Угодника. Мільйони українців були охрещені цим святим іменем. Два річні празники були Йому присвячені в давній, благочестивій Україні: Літнього і Зимового Миколи.

Не лише з чисто релігійного, але й з психологічного боку цікавим буде запитання: чому особа цього Святителя була і є така популярна в українському народі? Хоча по народності був він грек, і походить не з европейського континенту, а з далеких країв Малої Азії. До речі, навіть самі греки не дорівнюють нам, українцям, у традиційно-історичному культі цього Святителя. На нашу думку, відповіді треба шукати не в якомусь припадкові чи в характеристиці цього Святого, а таки в самій душі українця! В надрах його світосприймання, його людських і релігійних почувань, в реакції на зовнішні, загальнолюдські явища. Для психіки глибокохристиянського українського народу — постать, діла й чесноти св. Миколи були дуже рідні й близькі! Були українські, були свої.

Український нарід споконвіку відзначався саме такими прикметами й чеснотами, які характеризують особу і вчинки цього Святителя з четвертого віку християнської ери. Привітне серце, доброта, щирість та братолюбіє — ось якими шляхами плило століттями наше горе-лихо й наше добро.

Отож, на такому психологічному й морально-релігійному ґрунті на землях старої України народився буйний і величний культ Святого Миколи. Цей Святитель став водночас символом нашої народньої душі, нашого сердечного, безпосереднього відношення до Бога й до свого ближнього, що згідно з наукою Катехизму є Його „образом і подобою". Тому цей Святий став прикладом, правзором доброти й благочестя, праведности української людини. Став „українським" Святим, нашим, рідним Отцем Миколою! Його життя і небуденні діла це духова й надприродня платформа, на якій сперта вся наука Божого Сина. Це найвищі ідеали Святої Євангелії, це вершини християнської досконалости людини. Божої, Христової людини — української теж. Відсвіжити їх у наших зматеріялізованих часах — це буде найкраща форма спогаду про Святителя Миколу в рокове Його свято. Це буде в дусі найдавніших і найкращих українських свят-миколаївських традицій.

о. М. Федорович

ПЕРШИЙ СНІГ

Мов з лебедів
обсипаний пушок,
Нерушений
лежить на пішоході,
По нім я рано
першим перейшов —
Від мешкання
до нашого заводу.

За комір
безнастанно падав сніг
І краплями
стікав по теплій шиї,
Мов сльози
після найдорожчих снів
Про наш, про мій
каштанний світлий Київ:

Бульвар Шевченка,
Ботанічний сад
І на щоках
коханої рум'янці...
Ряди тополь,
що наче новобранці,
Зальоденілі,
виструнчившись вряд.

А ще Поділ,
доріжка до Дніпра,
Засніжена
і вже безлюдна пристань,
І вся моєї
юности пора —
Незаймана,
як перший сніг, і чиста.

Це все майнуло
у короткім сні,
Немов у казці,
як в найкращім фільмі...
Я на завод ішов,
і перший сніг
Загашував душі
дошкульний біль мій.

На вулицях
людей ще не було,
І може через те
у ті хвилини —
Я був найбільш
подібний до людини,
В якої серце
ще не відцвіло.

МИХАЙЛО СИТНИК

Дм. Андрієвський

НАВКОЛО РОТТЕРДАМУ

1

I. Чому я забираю слово

Коли я побачив у „Свободі" першу статтю Є. Онацького з циклу „Шляхом на Роттердам", мені відразу виринула в пам'яті пригода, що була наслідком появи його книги „У вічному місті". В ній автор навів мого листа з-перед 25 років до полк. Коновальця, де я подавав в організаційнім порядку своєму зверхникові сумніви щодо одної особи. Онацький, будучи якимось чином в посіданні оригіналу чи відпису того листа, передрукував його в своїй книзі, наводячи повністю прізвище згаданої особи. Коли книга дісталась до рук автора цих рядків і заінтересованого, ми обидва почули себе дуже ніяково. І то тим більше, що від колишніх сумнівів не лишилось і сліду, а сама причина їх затерлася в нашій пам'яті. Згадана особа уважала себе діткненою, і авторові листа довелося виснювати справу, видрукувавши в пресі відповідну заяву.

Я далекий від думки, що Онацький, оприлюднюючи мого листа, мав злу волю. Він просто не подумав, що, заки це робити, треба було засягнути згоду автора його; далі, що можна було б опусити деякі місця в тім листі; а нарешті, що ліпше було б оминути прізвище особи або обмежитися самими ініціялами її. Онацький, видно, не числився з наслідками своєї публікації. А коли я звернув його увагу на ті наслідки для мене, він не знайшов нічого ліпшого, як заявити, мабуть, щоб мене потішити, що Андрієвський уже став „історичною особою", а тому оприлюднення його листів, мовляв, є натуральним і дозволеним. Проте, я заборонив йому на будуче друкувати мої листи без моєї згоди. Але, як видно, це не помогло, і в статтях „Шляхом на Роттердам" повно витягів, коли не з моїх листів, то з моїх організаційних звітів, не призначених для сторонніх.

Тож не дивно, що, побачивши початок статтей Онацького в „Свободі", я вже був приготований на всякі прикрі несподіванки.

Внаслідок публікацій Онацького я дістав від Редакції „Свободи" пропозицію написати рецензію на них і поробити доповнення до його заподань. В перший момент така перспектива мене не спокушувала. Справді, що я мав би сказати в справі доцільности статтей автора в тій формі, в якій він їх подав? Хіба те, що ними він вивів цілий ряд осіб, не питаючись їхньої згоди, ніби на вулицю, в пантофлях і піжамах? А так власне сталося, коли Онацький оприлюднив листи і документи внутрішньоорганізаційного порядку, не призначені для сторонніх. Тим він зробив немалу кривду дійсно історичним особам, які вже не живуть і не можуть обстати за себе. Чи ж мав я починати суперечку з Онацьким і тим затримувати на довше увагу українського громадянства на незручній ситуації, витвореній його публікаціями? Ні, того я не хотів.

А з другого боку ті публікації, подаючи матеріял в сирому вигляді без належного опрацювання, висувають цілий ряд питань, пов'язаних з трагедією в Роттердамі, і не дають на них належної відповіді. Що більше, вони сприяють виникненню цілого ряду непорозумінь, ба навіть дають зброю в руки ворогові. Полишати події, що про них мова в матеріялах Онацького, без висвітлення і пояснення, то значить сприяти витворенню непотрібних труднощів. І то тим більше, що наше громадянство має право дошукуватись докладних відомостей про ті події, щоб виснувати з них корисну й потрібну для себе науку. Багатьох учасників тих подій уже нема серед живих, а я є один з тих небагатьох, що ще може свідчити перед нашим загалом. Чи ж маю я право в цих умовах мовчати, коли мене питають? Чи не є моїм обов'язком запобігти несправедливостям супроти небіжчиків і допомогти живим розібратися в подіях і обставинах, які допровадили до трагедії в Роттердамі?

Поки я роздумував над пропозицією Редакції „Свободи", стало помітно, що навколо публікацій Онацького починає витворюватись нездорова атмосфера, що постала небезпека зроблення їх предметом політичних спекуляцій. Щоб тому запобігти, я виступив із статтею „Каламутна хвиля", якою звертав увагу журналістів та редакторів на можливі, прикрі для українців і шкідливі для української справи, наслідки невідповідного використовування публікацій Онацького. Рівночасно ПУН видав у вересні 1958 р. Комунікат в справі тих публікацій, яким поставив на належне місце деякі речі і деяких осіб. Але все це полишало без відповіді багато питань, які не втратили своєї політичної й моральної ваги і на сьогодні. Тим самим ані моя стаття, ані Комунікат ПУН не звільняли мене від обов'язку свідка перед українським громадянством в справі подій, що допровадили до Роттердаму.

В кінці я рішив забрати слово, користаючи з чемного запрошення Редакції „Свободи". В своєму викладі я спинятимусь на фактах, які помагають зрозуміти події в їх тяглості і логічній пов'язаності. До багатьох з тих подій я був безпосередньо причетний і брав в них участь, а інші знаю посередньо. Відтворюючи події минулого, користаю з мого приватного архіву, але роблю це дуже стисло, щоб не забирати багато часу і місця. Вони бо потрібні також для аналізи матеріялів, поданих Онацьким без належного опрацювання, а тому малоприступні для читача.

В своїм викладі я полишаю набоці підхід Онацького до подій і документів. І то тим більше, що серед оприлюднених ним матеріялів майже не знаходжу ніяких вказівок, що висвітлювали б місце і ролю самого автора в обставинах, про які мова, або подавали його думки і спостереження про події, що відбувались перед його очима. Виглядає, що Онацький не бажав фіґурувати в числі свідків, яких він поставив перед суд історії і наших сучасників, і ми не маємо наміру силувати його до цієї ролі. Проте, в однім питанні Онацький забирає становище і то доволі рішуче, а саме, коли йде про особу Полуведька. Він дає осуд тої особи, і тут робить грубу помилку, добачуючи в нім патріота і щиру людину. Це примушує мене спинитись дещо докладніше над Полуведьком і його ролею в подіях, що допровадили до трагедії в Роттердамі, що я і роблю в дальшому викладі.

II. В ланцюгу випадків

Не знати точно, відколи большевики почали полювати на полк. Є. Коновальця, як не відомі всі ті ходи, яких вони для цього вживали. Останній акт їхньої акції — замордування в Роттердамі — кидає, однак, світло на деякі факти, що могли лишитись непоміченими і без належного зрозуміння.

Нині можна думати, що большевики стали розкладати тенета навколо Полковника вже на початку тридцятих років, підсилаючи своїх аґентів до Бельгії, де мешкали два члени Проводу, куди навідувався Сціборський з Парижу та приїздив полковник Коновалець з Женеви. Таким аґентом був правдоподібно і молодий чоловік, що з'явився тут як утікач з СССР десь в тридцятих роках. Українські громадяни в Брюсселі заопікувались ним і примістили в одній нашій родині, помагаючи йому освоїтись на чужині. Але він був надто дурний і безличний, щоб довго замилювати очі своїм землякам, ховаючи своє большевицьке вихowання. Він збунтувався, коли господиня хати якось звеліла йому підмести сходи, і заявив, що еміґранти хочуть „зробити з нього раба". Довелося позбавити його помешкання, і він пішов жити до бельгійців. Але тут молодий большевик повівся ще більш нахабно й некультурно. Тоді від нього відсахнулись усі наші громадяни, і він, покрутившись ще трохи в Бельгії, раптом зник невідомо куди.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шикаго, Ілл.

Як Шикаго випроваджало Капелю Бандуристів в далеку дорогу.

Українська Капеля Бандуристів мала свій останній виступ перед виїздом в концертове турне в середній і західній Европі в Шикаго, звідки після двох Концертів в дні 20 жовтня ц. р., слідуючого дня виїхала двома літаками до Еспанії на свій перший виступ в Мадриді.

Шикагівська українська громада від першої появи Капелі на терені ЗДА наділювала повною симпатією цю горстку носіїв краси української пісні і музики, улаштовуючи Капелі концерти, переважно в найбільшій і репрезентативній залі „Сівік Опера", заповнюючи її по береги. Перший концерт Капелі в залі опери відбувся в 1949 р. На одному із пізніших її концертів в тій же залі бачили ми політичну і громадську еліту Шикаго з сенатором Дірксеном, конґресменкою М. Чирч та представниками міста і стейту на чолі. Вістку про заплановану поїздку Капелі до Европи прийняло шикагівське наше громадянство як самозрозуміле її завдання в пропаґанді нашої пісні в світі, і йдучи за закликом Товариства Приятелів Капелі в Дітройті, ще від осени минулого року старалося своїми меншими чи більшими датками причинитися до збільшення фондів на виїзд Капелі. Дохід зі свого річного Шевченківського Концерту Ліга Американців Української Походження в цьому році призначила в цілості на цей фонд, а приніс він тоді понад 2,000 долярів. Деякі організації і парохії збільшили своїми датками цей фонд, як Парохія св. Володимира — 180 долярів, Т-во „Самопоміч" — 100 долярів, Допомогове Т-во Українських Жінок — 60 долярів, „Тризуб" — 55 дол., і інші меншими. В цілості ці датки і дрібні пожертви принесли коло 4,500 долярів. Та в порівнанні зі завданнями, які їх піднялася Капеля в цьому році намагання Шикаго і інших скупчень нашої спільноти в ЗДА і Канаді виявилися невистачальними, і тому зазив Т-ва Приятелів Капелі, що організував турне до Европи, до Шикагівської Громади, мовляв, Шикаго останнім концертом чи концертами мусить покрити якщо не усі кошти поїздки Капелі до Европи, то бодай більшу їх часть, вона зрозуміла як тяжку, але конечну відповідальність, зложену на неї, якщо хоче, щоб стільки старань і зусиль Капелі не розбилися в останньому моменті.

І тому організатори виступу Капелі в Шикаго, хоч і нерадо, одначе в ім'я придбання якнайповажніших фондів на фонд Капелі, погодилися на пропозицію Товариства Приятелів Капелі в Дітройті улаштувати 2 концерти саме в осередку найбільшого скупчення українського Шикаго в Авдиторії Шопена, залі менше репрезентативній, зате доступній для великої більшости сподіваних гостей-українців. Дохід з минулих виступів Капелі в Шикаго вчив, що її концерти в репрезентаційній залі опери приносили щоправда поважні моральні успіхи для Капелі і нашої спільноти, але кошти залі, збільшеної реклями, обслуги і т. п. з'їдали майже половину прибутків з імпрези. І в дійсності цей плян виявився успішним. Публіка, в переважаючій більшості українська, з Шикаго й околиці, а навіть з інших стейтів, виповнила по береги авдиторію Шопена на обох виступах Капелі, по полудні і вечором. На жаль, трапився непередбачений випадок. Капеля, замість прибути, як обіцяла на дві години наперед, приїхала після блукання її автобусу по передмістях Шикаго, бо шофер не був обзнайомлений з турою, годину після назначеного початку виступу. Публіка, знеохочена довгим вичікуванням, нетерпеливо домагалася виступу, а то і збиралася залишити залю. Та перші звуки бандур і хору розбудили її, а під кінець навіть розентузіязмували її.

А коли на прохання Капелі до місцевого Комітету Т-ва Приятелів Капелі і Ліги А. У. П. — організаторів концертів збільшити фонди ще окремим зазивом до збірки на залі серед публіки — ці забиралися до неї з певним побоюванням, що до збірки слухачі віднесуться з деякою дохіттю, як мовляв до чергової „колекти". Але виявилося, що слухачі ці зазиви прийняли не тільки з повною вирозумілістю, але, на диво, навіть з ентузіязмом, як потрібну конечність. І хоч ніхто з них, що промовляли до жертвенности слухачів, не рвався говорити в такій невдячній справі, однаке у висліді мав повну сатисфакцію, бо збірка на залі дала коло 1,500 долярів (в чому поважніші пожертви: Комітету Голодової Маніфестації — 200,00; родини Винниченків — 100 дол.; Жіночого Допомогового Т-ва; д-ра Сімковича, інж. Чопівського, 221 Відділ УНС і інших). Очевидно, що з того роду „колектою" виходити в репрезентаційній залі „даун-тавну" серед чужої публіки, якій такий збірковий ентузіязм був би щонайменше незрозумілий, не лицювало б; на нього можна було собі дозволити у „своїй" залі і серед „своєї" публіки. Вечером після обох концертів, Капеля могла з вдоволенням ствердити, що близько 7,000 долярів, які отримали, хоч не покривали вповні коштів дороги, все ж таки вияснили ще перед цими остатніми двома концертами досить проблематичну справу „виїдемо чи ні"... Гураганні оплески, що ними прощала публіка Капелю, ентузіястичні виклики після того, як прогомоніли останні акорди бандур, були тільки додатком до вістки про матеріяльний успіх імпрези, що розяснила спочатку захмурені лиця капелян. Тому й на скромній вечері, що нею прощала Шикагівська Громада Капелян в далеку дорогу в залях СУМА, розв'язались бандуристам язики, як мабуть ніколи, хоч кожен з них покидав дружину чи дівчину на довший час.

Та треба вірити, що той ентузіястичний вияв українського громадянства супроти Капелі, що ми старалися з'ясувати на прикладі Шикаго, подібні бували й по інших осередках нашої спільноти в ЗДА та Канаді, не буде проминаючий і одноразовий. Бо Капеля повинна дістати від нашого громадянства й надалі таку матеріяльну підпору, яка уможливила б їй удосконалюватися щораз більше та йти до таких вершин, щоб переконати про красу української пісні, як совершенний вияв культури народу, що її зумів створити, навіть найбільшого скептика. Українська пісня має усі прикмети поривати не тільки одиниці, але і маси, тільки треба її вміти подати так, як годилося б, як культурний світ цього вимагає. Наша Капеля має всі дані до цього. Але без нашого громадянства, вона цього ледве чи зможе доказати. І тому за нашим громадянством важливе слово!

Описуючи успішний виступ Капелі в Шикаго напередодні її виїзду до Европи, і то описуючи його не з того боку, що звичайно, себто музичного, про який впрочім мали нагоду читати з-під пера своїх і чужих фахівців, ми, не згадуючи, зробили б кривду групі українських танцюристів, що під проводом „Ростика" Тягнибока — зробила все можливе, щоб виявити красу цього другого мистецького елементу, що ним можемо похвалитися не тільки перед своїми, а це українського національного танку. Треба думати, що ця група при своїй наполегливій, упертій праці має всі дані красу цього танку нести між чужих так само як і своїх. Очевидно маємо враження, що ця група розуміє потребу деяких стилевих доповнень згл. виправлень, одначе враховуючи ентузіязм і темперамент, так конечних до виконування українського танку елементів разом з певністю та прецизністю кожного кроку можна дивитися на майбутність цієї групи спокійно, якщо вона зуміє вдержатися. У всякому випадку публіка танки цієї групи відповідно приняла і належно оцінила.

В. Н.

Східно - німецька комуністична преса гостро виступила проти популярного американського пісенькаря Елвіса Прислі, який відбуває військову службу в Західній Німеччині. Німецькі комуністи приписують Прислі ролю „знаряддя в холодній війні" — нібн він має витягнути східно - німецьку молодь від комунізму та морально розкласти її.

ПОДЯКА

Іменем Сенату Українського Вільного Університету у Мюнхені хочу зложити якнайсердечнішу подяку ВП. Мистцям, а саме пп. П. Андрусеву, М. Білинському, Є. Борачкові, М. Бутовичеві, Я. Гніздовському, С. Гординському, О. Грищенкові, Л. Гуцалюкові, О. Дядиновській, О. Климкові, В. Кричевському, К. Кричевській, С. Литвиненкові, П. Мегикові, Р. Пачовському, С. Рожкові, П. Холодному та М. Черешньовському, — які пожертвували свої твори на користь нашої одинокої у вільному світі „Альма матер". Окрема подяка належиться „Об'єднанню Мистців Українців в Америці" та його голові п. С. Гординському.

Цим наші мистці дали доказ повного зрозуміння для ваги вільної науки, яка є одним із найбільш ефективних засобів на шляху до здобуття державности. І саме Український Вільний Університет старається, згідно зі своїми можливостями, виконати це завдання і в цьому він найшов повне зрозуміння збоку представників пластичного мистецтва.

Ще раз українське „Спасибі" усім ВП. Жертводавцям!

Проф. д-р І. Мірчук
Ректор

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ МАЗЕПИНСЬКОГО КОМІТЕТУ

Ню Йорк. — З президії Мазепинського Комітету повідомляють, що чергове засідання пленуму цього Комітету відбудеться в найближчу суботу 20 грудня 1958, о годині 1.30 по полудні, в приміщенні УККА при 302 Вест 13 вул. На порядку нарад остаточне вирішення важливих справ, а передовсім великого мазепинського здвигу в половині 1959 р., схвалення тексту проголошення 1959 року й ін.

ЗАСІДАННЯ УПРАВИ ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ ВЕЛИКОГО НЮ ЙОРКУ

відбудеться в понеділок, 22-го грудня 1958 р. в приміщенні Об'єднаного Комітету Українсько - Американських Організацій в Ню Йорку в Народнім Домі при 140 Друга Евеню. Приявність всіх членів включно до головних урядовців УНСоюзу, які автоматично входять в Управу Комітету, конечна. Початок о годині 7.30 вечора.

Управа.

✝

Із глибоким сумом сповіщаємо всіх Знайомих про смерть МОГО НАЙДОРОЖЧОГО ЧОЛОВІКА,

Петра КУЛІНСЬКОГО

що наступила 10-го грудня 1958 року, на 66-му році життя.

Похорон відбувся 12-го грудня 1958 р., в м. Вільмінґтоні, Мишь, Делавар.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

У нестерпній скорботі:
Ганна КУЛІНСЬКА — дружина

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ в НЮ ЙОРКУ

з глибоким сумом сповіщає Українське Громадянство про смерть СВОГО НАДЗВИЧАЙНОГО ПРОФЕСОРА,

✝

ЯРОСЛАВА ЧИЖА

кол. декана політичного відділу, журналісти, вояка, науковця і політичного та громадського діяча, яка наступила дня 13-го грудня 1958 року, на 65-му році життя в Ню Йорку.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Дружині й Родині Покійного висловлюємо своє глибоке співчуття.

КУРАТОРІЯ й АДМІНІСТРАЦІЯ

ПОВІДОМЛЕННЯ

ЧЛЕНАМ І ВІДДІЛАМ У. Н. СОЮЗУ

Зближається кінець року, а тимсамим і цей час, коли то У. Н. Союз робить підсумки своєї цілорічної праці, та переводить замкнення всього діловодства. Тому, щоб уможливити головній канцелярії У. Н. Союзу поробити замкнення на час, прохаємо членів сплатити свої вкладки відділовим секретарям, а секретарів прохаємо прислати цього місяця членські вкладки скорше ніж це звичайно буває. Виказ і рахунки за місяць грудень вже вислані всім Відділам з виімком тих, які не заплатили вкладок за місяць листопад. Зокрема, звертаємо увагу цих Відділів, які звичайно спізнюються з присилкою вкладок, прислати хоча тепер у місяці грудні всі належності на час, так, щоб головна канцелярія могла дістати всі вкладки не пізніше як 30-го грудня. Щоб вкладки були зачислені на конто 1958 року, головний касир мусить депонувати їх в банках не пізніше як до полудня 31-го грудня. Відділи, які не пришлють вкладок на час, будуть подані як довжники в річних і конвенційних звітах.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ У.Н.СОЮЗУ

✝

В 18-ті РОКОВИНИ
ув'язнення через Н.К.В.Д у Львові, нашого дорогого Мужа, Батька, Дідуся, Кузина й Швагра,

Якова МАЛАХОВСЬКОГО

б. учасника Визвольних Змагань і визначного діяча кооперації в Західній Україні, буде відправлена

В ЙОГО НАМІРЕННІ

СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Юра в Ню Йорку, в НЕДІЛЮ, 21-го ГРУДНЯ 1958 р. в год. 11:00 перед пол.

Знайомих, Приятелів і б. Співпрацівників, Просимо причучитися до молитов.

СТЕФАНІЯ — дружина
Любомира й Орест ЧАПЕЛЬСЬКІ — донька з мужом
ЮРІЙ — син
Лідія ЧАПЕЛЬСЬКА — внучка
Софія РОЖАНКОВСЬКА, Ольга й Михайло ТАНСЬКІ — рідня

ТОРЖЕСТВЕННІСТЬ

в СВЯТО-ТРОЇЦЬКОМУ КАТЕДРАЛЬНОМУ СОБОРІ У.А.П.Ц. в НЮ ЙОРКУ
359 Broome Street
— відбудеться —

В Неділю, дня 21-го грудня 1958 р.

ВЕЛИЧАВА ЗУСТРІЧ і ПЕРЕНЕСЕННЯ

до Свято-Троїцького Катедрального Собору

Чудотворного Образу — св. Миколи МОКРОГО

В год. 10:00 рано — Хресний хід до 3-ої Ave. на зустріч Чудотворного Образу, а далі Його перенесення до Собору;

Год. 10:30 рано — БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ, яку відправить Його Високопреосвященство, Високопреосвященніший Архиєпископ ПАЛЛАДІЙ в асисті численного духовенства.

Запрошуємо усе Українське Громадянство до зустрічі — святості всеукраїнського характеру.

П. Р.

✝

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність дня 5-го грудня 1958 р., о 6-ій годині 45 хвилин вечора, на 72-му році життя, мій Найдорожчий Муж,

Михайло Павлович МИХАЙЛОВСЬКИЙ

Покійний народився 4 листопада 1887 року на Полтавщині.

Тлінні останки Михайла Павловича похоронені на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Складаю сердечну подяку Всечесним Панотцям: Протопресвітеру о. Леву Весоловському, прот. о. Петру Стельмаху, прот. о. Івану Чумаку та диригенту п. В. Завітневичу за урочисті похоронні відправи.

Складаю також щиру подяку п. Генераловій Марії Омелянович-Павленко за сердечне співчуття моєму горю та за квіти.

Дякую сердечно: п. Силії Глінерт, Родині — Перерва, Родині — Денисенко, п. В. Курнецову, п. В. Ворута, п. П. Шаповалові, п. Степурка, п. Івану Остапенко, що присутністю звеличили наші молитви і всім приятелям та знайомим, що поділили листовно моє горе й смуток.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибита дружина МАРІЯ МИХАЙЛОВСЬКА.

Увага! БРУКЛИН, Н. Й. Увага!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ ДІМ в БРУКЛИНІ
216 Grand Street (pr. Driggs Ave.), Brooklyn, N. Y.
— влаштовує —

НОВОРІЧНУ ЗАБАВУ

в середу, 31-го грудня 1958 р.
о год. 9:00 вечора

НАПИТКИ — Повна ВЕЧЕРЯ — Новорічна ПРОГРАМА
Забава при оркестрі — THE COLLEGIANS
ВСЕ ЗА $7.50

Український Православний КАЛЕНДАР на 1959 рік

Видання Української Православної Церкви в США.

КАЛЕНДАР на 1959 р. присвячено 250-літтю смерти Великого Гетьмана Івана МАЗЕПИ. — Має він 168 стор. тексту, 107 ілюстрацій, між ними 23 рідкі портрети І. Мазепи, багату літературну частину (статті Архиєп. Володимира, проф. В. Січинського, проф. О. Оглоблина, Людмили Коваленко, д-ра Т. Мацьківа, Д. Святогорського, І. Світа, С. Рункевича, д-ра Т. Олесіюка-Олесевича та ін.) та багато календарних і церковно-уставних відомостей. — Обкладинка Петра Холодного.

Ціна — $2.50 з пересилкою.

УВАГА! Календар на 1958 р. розпродано було цілком, а тому просимо поспішати з замовленням календаря на 1959 р.

Найкращий ДАРУНОК ДИТИНІ —
видання під маркою „НАШИМ ДІТЯМ — ОПДЛ"

1	В. Лебедова: ЛЕГЕНДА ПРО ХРИСТА — в новому мистецькому оформленні, розкішне видання, цілосторінкові ілюстрації	$ 1.25
	в твердому переплеті	1.75
2	В. Барагура: МЕЧ І КНИГА — історичні оповідання, з розкішними 44 ілюстраціями П. Андрусева	1.25
	в переплеті	1.75
3	Л. Глібів: БАЙКИ — розкішне видання, 70 ілюстрацій О. Судомори	1.50
4	І. Нарїжна: ЯК ПАНАС НА УЗЛІССІ КІЗКУ ПАС, кольорові розкішні ілюстрації Е. Козака	0.75
5	Н. Забіла: ЧАРІВНА ХУСТИНКА — казка на народних мотивах, численні ілюстрації М. Левицького	0.50
6	Марко Вовчок: СЕСТРИЧКА МЕЛАСЯ — розкішне видання, ілюстрації Я. Гніздовського	0.50
7	С. Яворівський: КАЗКА ДІТЯМ НЕВЕЛИКА ПРО КУРЧАТКО Й ПРО ШУЛІКУ — нове, змінене видання, з розкішною віньєтою О. Судомори, цілосторінкові ілюстрації Е. Козака	0.50
8	М. Погідний: СРІБНА ГРИВНА — істор. оповідання, ілюстр. М. Вербицького	0.35
9	І. Шутай: У ДРУЖНЬОМУ КОЛІ — збірник віршів і оповідань, ілюстрації М. Дмитренка й інших мистців	0.30
10	Б. Данилович: ІВАСИК-ОРЛИК — збірник віршів і оповідань, ілюстрації М. Дмитренка й інших мистців	0.30
11	РІЗДВЯНІ ЛИСТІВКИ — у мистецькому виконанні Галини Мазепи — 10 штук	1.00

На замовлення інші вартісні дитячі видання, що появилися в останньому часі

При замовленні на суму $5.00 і вище — рабат 10%
Книгарням — рабат 25

Рідна дитяча книжка — зброя в бою за душу української дитини!

Замовлення з належитістю слати на адресу:
THE OPDL FUND, St. Mary's Credit Union Ltd. Acc. No. 972
278 Bathurst Street — Toronto 2-B, Ont., Canada

Увага! ДЖЕРЗІ СИТІ й ОКОЛИЦЯ! Увага!

Неділя, 28-го грудня 1958 р.
буде висвітлений
УКРАЇНСЬКИЙ

ФІЛЬМ—МАРУСЯ
(ОЙ, НЕ ХОДИ ГРИЦЮ)

Два покази — початок о годині 5-ій і 7-ій вечором.

в УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ в ДЖЕРЗІ СИТІ при Фліт і Оклєнд вулиця.

Музика і співи під проводом проф. О. КОШИЦЯ, чудові картини з українського життя, Українські Коляди — танцюристі і артисти чудово грають в цьому фільмі.

Українська громадяни приходіть масово і перекажіть Вашим знайомим. Візьміть зі собою Ваших дітей, щоб побачили, як відбувається Різдво на Україні.

ТО-Ж ВСІ ЙДІТЬ ПОБАЧИТИ ФІЛЬМ „МАРУСЮ!"

Увага для Танцюристів. — Проби Танків — кожного понеділка, від 5-ої години вечора і кожної суботи також від 5-ої години вечора, як для дітей так і для старших.

Вписуйтеся самі, старші і також діти та молодь, на курси танків, які є під проводом Василя Авраменка.

Щиро запрошує Батьківський Комітет.

По всі інформації вдаватися до головної школи Авраменка:
AVRAMENKO STUDIO
4 St. Mark's Place — New York 3, N. Y.
Tel.: AL 4-7655

КРАЩИМ ДАРУНКОМ СВ. МИКОЛАЯ ДЛЯ ДІТЕЙ
— є —
ДОВГОГРАЙНА ПЛАТІВКА
„Народніх Казок"
у виконанні
О. Добровольської,
А ДЛЯ ДОРОСЛИХ
В. Стефаника „СИНИ" і „ЧУХРАЙЦІ" О. Вишні, виголошені Н. Приймак.

Висилаємо за післяплатою, або по одержанні поштового переказу, чека на суму $3.95 за платівку.

Замовляти:
UTA RECORDING STUDIOS, Inc.,
P. O. Box 23, Cooper Station
New York 3, N. Y.

В КАНАДІ:
у нашого представника
п. Н. СПОЛЬСЬКА
210 Oakmount Rd.
Toronto 9, Ont., Canada.

Крім цього можна набути ці платівки у таких місцях:
Ню Йорк: Народній Дім і в крамниці „Еко"
Филадельфія: „Базар"
Шикаго: „Базар"
Дітройт: у п. Габоди і в крамниці M & O Gift Shop.

ДОБРЕ ВІДОМА ФІРМА СЕРЕД УКРАЇНСЬКОЇ ПУБЛІКИ

"KARS" 218 E. 14th Street
NEW YORK 3, N. Y.
Tel.: GR 3-5875
(Біля кіна Jefferson, 4-ий дім від рогу 3-ої Евеню)

НА СВЯТОЧНИЙ СЕЗОН
великий вибір ювелірних виробів власної фабрикації; найкращих фірм
ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИННИКИ — рівнож найбільший вибір
СВЯТОЧНИХ та НОВОРІЧНИХ ПОДАРКІВ!
Тільки в "KARS"

TELEFUNKEN 1959

ПИСЬМОВА ҐАРАНТІЯ ВІДБОРУ ВСІХ ЕВРОПЕЙСЬКИХ СТАНЦІЙ, вкл. КИЇВ

6 голосників — 12 лямп —
2 внутрішні антени —
Контакти для грамофону, тейпрекордера та додаткового голосника —
Короткі, середні, довгі хвилі та FM

НАЙБІЛЬШЕ ПОТУЖНИЙ ІЗ УСІХ НІМЕЦЬКИХ РАДІОПРИЙМАЧІВ

Раніше $299.95 — тепер у нас тільки $179.95

Великий вибір короткохвилевих радіоапаратів:
GRUNDIG, NORDMANDE, BLAUPUNKT
з патефоном і без від $69.95
ТЕЛЕВІЗОРИ AC-DC від $89.95

Приймаємо поштові ЗАМОВЛЕННЯ — C. O. D.

Маґазин відкритий:
ЩОДЕННО — від 9-ої рано до 9-ої вечора
в НЕДІЛІ — від 12-ої до 5-ої по полудні

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ ДІМ В НЮ ЙОРКУ
уладжує
31 грудня 1958, у власних залях
ЗУСТРІЧ НОВОГО РОКУ

НЕСПОДІВАНКИ, МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА
ДОБІРНИЙ ХОЛОДНИЙ І ГАРЯЧИЙ БУФЕТ
Музика „АМОР".
ПОЧАТОК: год. 9:00 веч.

Жиди в житті і творчості Івана Франка

Ню Йорк. — В неділю 14-го грудня на пленарній конференції УВАН у ЗДА виступив з доповіддю „Жиди в житті творчості Івана Франка" д-р Джозеф Ліхтен.

Доповідач подав широкий огляд загального політично-економічного стану Східньої Европи часу, коли жив і творив Франко. На цьому тлі Ліхтен висвітлив життя Івана Франка, зокрема його зустрічі з жидами і подав докладну аналізу численних творів Франка, поезій, прози і публіцистики, показавши, що Франко у своїй творчості багато уваги присвятив жидам. Франко дав ряд творів, присвячених античному жидівству. У численних прозаїчних творах, побудованих на матеріялах сучасности, він часто виводив жидів, як літературних героїв. У публіцистичних статтях Франко висвітлював різні сторони жидівської історії та сучасного стану жидів у Східній Европі. На думку д-ра Ліхтена, Франко, як великий гуманіст, був завжди прихильним у ставленні до жидів і об'єктивним у трактуванні у своїх художніх творах окремих постатей жидів.

Після доповіді відбулася дискусія, в якій узяли участь проф. Ф. Фрідман, д-р Соломон Шварц, д-р А. Берльштейн, д-р С. Ріпецький, Е. Рев'юк. Всі промовці підкреслили, що доповідь була дуже цікавою і подали свої зауваження й доповнення.

Закриваючи конференцію, голова ВУАН у ЗДА, проф. М. О. Ветухів, дав високу оцінку доповіді, підкресливши багатство опрацьованого матеріялу. Він також зазначив, що доповідь буде надрукована у найближчому випуску „Аналів" Академії.

МЕРИЛИН МОНРО ПЕРЕДЧАСНО ПОРОДИЛА ВЖЕ ДРУГУ ДИТИНУ

Ню Йорк. — Славна кінова зірка зірка Мерилин Монро 17-го грудня передчасно народила вже другу дитину, хоч увесь час була під сильним доглядом лікарів після того, як 1-го серпня 1957 лікарі при допомозі операції врятували були їй життя, коли вона була в тільки сьомому тижні вагітности. 32-річна акторка в 1956 році вийшла заміж за драматичного письменника Артура Міллера, і тоді заявляла, що хотіла б мати численну родину.

НЕСПОДІВАНА КАР'ЄРА АНДРІЯ ГРЕЧКА

(Закінчення зі стор. 2)

транспорту для самопостачання.

4. Совєтське населення вже пережило жахливу війну, американське — ні. Тому американське населення не має того досвіду й тої загартованости, що його має совєтське.

5. Сувора дисципліна комуністичної партії забезпечить — у випадку війни — комуністичне панування та пляноване господарство, тим часом, як у капіталістичних країнах приватної ініціятиви війна неминуче породить хаос і паніку.

Тому, на думку Гречка, в разі війни ЗДА були б цілковито знищені, і СССР, не зважаючи на великі втрати, зможе перебрати на себе контролю світу.

Проте, автор статті в „Ель Мундо" вважає, що розрахунки маршала Гречка, — оскільки вони відповідають дійсності, — грішать надто великим оптимізмом. Не треба забувати, що в поневолених Москвою країнах напевно вибухнуть, — у випадку війни — повстання, і що вояки, рекрутовані в тих країнах, масово почнуть дезертувати. Також не знати ще, яке буде наставлення совєтського населення в випадку атомової війни, в перспективі страшної катастрофи. Чи зноситиме воно далі совєтський терор, коли матиме вибирати між ним і неминучим знищенням від атомових вибухів?

Крім того, СССР матиме перед собою не тільки ЗДА, але й весь америк. суходіл, а також Австралію, Великобританію, Італію, Еспанію, Францію, Німеччину, Японію, Туреччину та інші країни вільного світу, що з'єднаються перед спільною небезпекою.

Чим пояснити оте бажання Гречка викликати страшну світову купіль крови? — запитує автор статті в „Ель Мундо". Може відіграє тут ролю комплекс меншовартости: адже він не знаходиться в колі справжніх героїв другої світової війни і йому, очевидно, кортить стати другим Жуковим — Жуковим третьої світової війни. До цього пхає його непомірна амбітність, сліпа відданість Хрущову, що мріє про поширення комунізму в цілому світі, і його військова дисциплінованість, що вірно служить раз наміченій цілі.

● 19-річна „Місс ЗДА", Ерлін Гавелл, підписала контракт із кіновою фірмою „Варнер Брос", згідно з яким діставатиме тижнево по 300 дол. За сім років її заробітки можуть збільшитись до 1,200 дол. тижнево.

● До поштового уряду в Шикаго надійшов такий лист, написаний дитячою рукою: „Дорогий Санта! Прошу тебе, подаруй щонебудь моєму братчикові. Передай йому дещо й від мене. Він згорів у школі, і тепер в небі з Ісусом".

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СЕЙНТ ДЖОСЕФ, МО. — Т-во „Запорозька Січ", Відділ 355, повідомляє, що Місячні збори відбудуться в неділю, 21-го грудня 1958 р., в парафіяльній залі, о год. 2-ій по полудні. Просимо вирівнувати залеглі вкладки, щоб не переносити цих залеглостей на слідуючий рік. Просимо теж про численну участь в зборах, бо є кілька важних справ. — Управа.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Управа Т-ва ім. Т. Шевченка, Відділ 42, повідомляє, що Місячні збори відбудуться в неділю, 21-го грудня 1958 р., о год. 2-ій по полудні, в УНДомі, при 237 Гови Евню. Є кілька важних справ, тому просимо про численну участь, як теж про вирівнання залеглостей, щоб можна було своєчасно зробити річне замкнення діловодства. На збори просимо рівнож членів статутової Відділової комісії, щоб можна було переглянути статут і приготовити потрібні поправки на Загальні збори. — В. Новацький, предс.; П. Головачук, фін.-секр.; Н. Михайлишин, касир; В. Марущак, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Б-во св. Василія, Відділ 339, повідомляє, що Річні збори відбудуться в неділю, 21-го грудня 1958 р., о год. 2-ій по полудні, в домі Української Громади при 3322 Н. Лавренс Стр. Просимо про вирівнування залеглостей і про точне прибуття на збори. Якщо в означеній годині не буде потрібної кількости членів, збори відбудуться на годину пізніше, без огляду на кількість приявних. — А. Хромяк, предс.; М. Палько, касир; С. Лупацій, секретар.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Відділ 372 ім. Івана Франка, повідомляє, що Місячні збори відбудуться в суботу, 20 грудня в Ігел Голл 210 Чорч Стріт, о год. 7.30 веч. Просимо членів прийти численно на збори. — Ю. Лонишин, рек. секр.

ВІЛКС БЕРІ, Па. — Річні збори Бр. св. О. Николая, Відд. 99, відбудуться в неділю, 21-го грудня, зараз по Сл. Божій в парафіяльній галі. Проситься всіх членів прийти, бо буде звіт урядників, контролі і вибір уряду на 1959 рік. — Управа.

ШИКАГО, Ілл. — Сестрицтво Пресв. Діви Марії, Відділ 259 повідомляє, що Місячні збори відбудуться в неділю, 21-го грудня 1958, о годині 1-ій по полудні, в церковній залі при 4952 Савт Павліна Стріт. — П. Трусяк, рек. секр.

Український Народний Союз — це суто демократична українська братська організація. Стати її членом, — це не тільки забезпечити себе і ваших рідних матеріяльно, це значить бути співвласником його надбань і вибирати, чи бути вибраним в його керівні органи

● РОЗШУКИ ●

Пошукується п. ТЕОДОРА ДОПІВКА, з села Рівня, пов. Ліско, Зах. Україна. Прошу повідомити:

Йосиф ДОПІВКА
127 Silver Street
New Haven, Conn.

ПЕТРА КІНАША, сина Івана, який до 1945 р. перебував у Пітсбургу, Па., і сам походить із Дрогобиччини, Зах. Україна, пошукує сестра Кінаш Текля, замужна Кусьо. Хто знає про нього, або він сам, прошу писати на адресу: Yaroslaw Rosola, 4502 N. 16th St., Philadlephia 40, Pa. Phone: DA 4-2184.

Книжка й часопис — найнеобхідніші в домі культурної людини

ТАРЗАН, ч. 4180. Друга експльозія.

— І так воно почалося, — кінчав ватажок. — Тепер, очевидно, я вислав своїх вояовників, щоб допомагали тому демонові. Ніхто не хоче так згинути, як Ворю!

— Не бійтеся більше, — потішаючи сказав Тарзан. — Можете бути певні, що я...

Але нагло новий жах спалахнув в очах Векюбі, коли відгомін далекої експльозії пролунав по лісі!